

Akcionarsko društvo "MONTECARGO" Podgorica
Broj 1229
Podgorica, 05-03-2015 god

AD MONTECARGO, PODGORICA

Finansijski iskazi za 2014. godinu
u skladu sa računovodstvenim propisima
Crne Gore

i

Izveštaj nezavisnog revizora

BDO

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu	3
Iskaz o finansijskoj poziciji	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Statistički aneks	7
Napomene uz finansijske iskaze	8-32

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Akcionarima Društva Montecargo, Podgorica**

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Akcionarskog društva Montecargo, Podgorica (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2014. godine, odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o tokovima gotovine i iskaz o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske iskaze. Statistički aneks predstavlja sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji ("Službeni list Crne Gore", br. 69/2005, 80/2008, 73/2010 i 32/2011), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim iskazima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže materijalno značajne pogriješne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima u finansijskim iskazima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih iskaza radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primjenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)**Akcionarima Društva Montecargo, Podgorica (Nastavak)*****Osnova za mišljenje sa rezervom***

Kao što je objelodanjeno u napomeni 21. uz finansijske iskaze obaveze iz poslovnja Društva iskazane na dan 31. decembra 2014. godine iznose EUR 5,523,640 (na dan 31. decembra 2013. godine EUR 5,362,334). Obaveze prema dobavljaču Održavanje željezničkih voznih sredstava a.d. Podgorica su u poslovnim knjigama Društva manje iskazane za iznos od EUR 346,713 u odnosu na pribavljenu nezavisnu potvrdu salda. Prema riječima rukovodstva Društva, navedeno neslaganje nastupilo je realizacijom Odluke Odbora direktora AD "MONTECARGO" Podgorica broj 1547/5 od 1. marta 2013. godine, kojom je ispoštovan Zaključak Direkcije za željeznice broj 171/12 od 5. aprila 2012. godine, o obavezi umanjenja faktura po Ugovoru za 2012. godinu, u dijelu koji se odnosi na neizvršene opravke koje su fakturisane i naplaćivane u formi "režijskih troškova" na mjesečnim fakturama za 2012. godinu.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske iskaze ima pitanje iznijeto u Osnovama za mišljenje sa rezervom, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2014. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za period od 1. januara do 31. decembra 2014. godine, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji.

Podgorica, 9. mart 2015. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine
U EUR

	Napomena	2014.	2013.
POSLOVNI PRIHODI		6,037,034	6,702,970
Prihodi od prodaje	4	6,031,121	6,673,946
Ostali poslovni prihodi	4	5,913	29,024
POSLOVNI RASHODI		(6,443,023)	(6,936,078)
Nabavna vrijednost prodane robe		-	(351)
Troškovi materijala	5	(983,889)	(1,012,115)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	6	(2,769,122)	(2,932,966)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	7	(860,431)	(933,390)
Ostali poslovni rashodi	8	(1,829,581)	(2,057,256)
POSLOVNI REZULTAT		(405,989)	(233,108)
FINANSIJSKI PRIHODI		8,439	13,274
FINANSIJSKI RASHODI	9	(96,188)	(110,859)
FINANSIJSKI REZULTAT		(87,749)	(97,585)
OSTALI PRIHODI	10	90,230	227,581
OSTALI RASHODI	11	(1,342,971)	(64,988)
REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		(1,252,741)	162,593
REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		(1,746,479)	(168,100)
REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		(1,746,479)	(168,100)
PORESKI RASHOD PERIODA		(130,161)	(103,290)
Tekući porez na dobit		-	-
Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda		(130,161)	(103,290)
NETO REZULTAT		(1,876,640)	(271,390)

Napomene na stranama od 8 do 32
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane rukovodstva Društva na dan 9. marta 2015. godine i potpisani su u ime rukovodstva Društva od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Vesna Bošković
Vesna Bošković

Izvršni direktor

Milivoje Perićević
Milivoje Perićević

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICLJI
Na dan 31. decembra 2014. godine
U EUR

	Napomena	2014.	2013.
AKTIVA			
STALNA IMOVINA			
Nematerijalna ulaganja		19,821,685	19,728,139
Nekretnine postrojenja i oprema	12	1,300	-
Ostali dugoročni finansijski plasmani	13	19,544,136	19,451,646
		276,249	276,493
OBRTNA SREDSTVA			
Zalihe	14	4,213,005	3,502,278
Potraživanja	15	234,502	228,096
Kratkoročni finansijski plasmani		2,826,808	2,373,974
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	2,868	2,595
Porez na dodatu vrijednost i AVR	17	874,762	710,757
		274,065	186,856
UKUPNA AKTIVA		24,034,690	23,230,417
PASIVA			
KAPITAL			
Osnovni kapital	18	16,664,580	16,359,737
Rezerve		17,463,668	17,463,668
Pozitivne revalorizacione rezerve		106,338	1,193,161
Gubitak		2,181,481	-
		(3,086,907)	(2,297,092)
DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE			
Dugoročna rezervisanja	19	188,742	161,821
		188,742	161,821
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			
		944,822	814,661
KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE			
Kratkoročne finansijske obaveze	20	6,236,546	5,894,198
Obaveze iz poslovanja	21	-	-
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	22	5,523,640	5,362,334
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda		445,160	275,082
Obaveza po osnovu poreza na dobit		12,871	23,060
Obaveza po osnovu poreza na dobit		30,108	30,108
KRATKOROČNA REZERVISANJA	23	224,767	203,614
UKUPNA PASIVA		24,034,690	23,230,417

Napomene na stranama od 8 do 32
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane rukovodstva Društva na dan 9. marta 2015. godine i potpisani su u ime rukovodstva Društva od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Vesna Bošković

Vesna Bošković

Izvršni direktor

Milivoje Pavčević

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine
U EUR

Opis	Osnovni kapital	Rezerve	Revalorizaci one rezerve	Gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2013. godine	17,463,668	1,193,161	-	(2,025,702)	16,631,127
Neto promjene u 2013. godini	-	-	-	(271,390)	(271,390)
Stanje na dan 31.12.2013. godine	17,463,668	1,193,161	-	(2,297,092)	16,359,737
Neto promjene u 2014. godini	-	(1,086,823)	2,181,481	(789,815)	304,843
Stanje na dan 31.12.2014. godine	17,463,668	106,338	2,181,481	(3,086,907)	16,664,580

Napomene na stranama od 8 do 32
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane rukovodstva Društva na dan 9. marta 2015. godine i potpisani su u ime rukovodstva Društva od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Vesna Bošković
Vesna Bošković

Izvršni direktor

Milvoje Pačević
Milvoje Pačević

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine

U EUR

	2014.	2013.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	5,815,631	6,495,695
Prodaja i primljeni avansi	5,815,631	6,495,695
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	-	-
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	-	-
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5,660,065)	(6,515,328)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(3,267,644)	(2,632,292)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(2,389,640)	(3,772,219)
Plaćene kamate	(2,781)	(110,817)
Porez na dobitak	-	-
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	-	-
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	155,566	(19,633)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	8,439	6,390
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	8,439	6,390
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	-	-
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	8,439	6,390
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Uvećanje osnovnog kapitala	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Otkup sopstvenih akcija i udjela	-	-
Finansijski lizing	-	-
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
NETO TOK GOTOVINE	164,005	(13,243)
GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	710,757	724,000
GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	874,762	710,757

Napomene na stranama od 8 do 32
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane rukovodstva Društva na dan 9. marta 2015. godine i potpisani su u ime rukovodstva Društva od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Vesna Bošković
Vesna Bošković

Izvršni direktor

Milivoje Pavličević
Milivoje Pavličević

STATISTIČKI ANEKS
Na dan 31. decembar 2014. godine
U EUR

	Napomena	2014.	2013.
Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)		240	229
Prihodi od prodaje robe		6,031,121	6,943,825
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga		-	-
Prihodi od zakupnina		-	-
Troškovi materijala za izradu		14,917	21,904
Troškovi ostalog materijala (režijskog)		157,384	128,237
Troškovi goriva i energije		788,050	861,974
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)		2,737,808	2,888,548
Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu		31,314	44,418
Troškovi proizvodnih usluga		-	-
Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja		750,263	969,836
Troškovi zakupnina		861,002	863,828
Troškovi sajmova i troškovi reklame i propagande		-	3,075
Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije		52,694	40,946
Troškovi premija osiguranja i troškovi platnog prometa		98,376	100,987
Zalihe materijala		234,502	228,096

Napomene na stranama od 8 do 32
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane rukovodstva Društva na dan 9. marta 2015. godine i potpisani su u ime rukovodstva Društva od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Vesna Bošković
Vesna Bošković

Izvršni direktor

Milvoje Pavićević
Milvoje Pavićević

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Akcionarsko društvo »Monetecargo« AD, Podgorica (u daljem tekstu: Društvo) se bavi željezničkim prevozom tereta. Društvo je osnovano juna 2009. godine, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima.

Društvo je osnovano odvajanjem od »Željezničkog prevoza Crne Gore« AD Podgorica, shodno Odluci broj 5465/3 donijetoj na vanrednoj Skupštini akcionara AD »Željeznički prevoz Crne Gore«, održanoj 08.06.2009. godine.

Osnovna djelatnost Društva je prevoz stvari u željezničkom saobraćaju.

Društvo je upisano u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0385650/001. Sjedište Društva je u Podgorici, Trg Golootočkih žrtava br. 13.

Šifra djelatnosti je 4920 - Željeznički prevoz tereta.

Poreski identifikacioni broj je 02758628, a PDV registracioni broj je 30/31-08863-0.

Društvo na dan 31.12.2014. godine ima 240 stalno zaposlenih lica.

Društvom upravlja Odbor direktora od pet članova, koje imenuje i razrješava Skupština akcionara. Organ rukovođenja je izvršni direktor koga imenuje i razrješava Odbor direktora.

Odbor direktora sačinjavaju:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Pozicija</u>
Rešad Nuhodžić	Predsjednik
Slavenko Jovanović	Član
Milorad Jovanović	Član
Marko Bertanjoli	Član
Miomir Mugoša	Član

Finansijski iskazi Društva za 2014. godinu su odobreni za izdavanje od strane rukovodstva Društva dana 09.03.2015. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAZLOZI ZA REVIZIJU**2.1. Sastavljanje i prezentacija finansijskih iskaza**

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore (Sl. list RCG, br. 069/05 i Sl. list CG, br. 080/08 i 032/11), koji propisuje primjenu svih Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Finansijski iskazi prikazani na stranama od 4 do 8 su sastavljeni u skladu sa primjenjivim MRS i MSFI, odnosno u skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Crnoj Gori.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je EUR.

2.2. Korišćenje procjenjlivača

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje procjena i pretpostavki koje imaju uticaja na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava i ostala rezervisanja.

2.3. Koncept nastavka poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2014. godinu su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u neograničenom periodu u budućnosti.

2.4. Razlozi za obavljanje revizije

Razlozi za obavljanje revizije su obaveznost po članu 12. Zakona o računovodstvu i reviziji. Revizija se vrši shodno Ugovoru o reviziji.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine
Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike su posebna načela, osnovi, konvencije, pravila i praksa koje je usvojilo Društvo za pripremanje i prikazivanje finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Usvojene računovodstvene politike odnose se na priznavanje, ukidanje priznavanja, mjerenje i procjenjivanje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda Društva.

3.1. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 - Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od EUR 500. Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača i svi drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati pripremi nematerijalnog ulaganja za namjeravanu upotrebu.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalno ulaganje iskazuje se po modelu revalorizacije iz MRS 38 - Nematerijalna ulaganja, odnosno po fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadu amortizacije i ukupne naknadne gubitke zbog obezvrjeđenja.

Za potrebe revalorizacije, fer vrijednost određuje se pozivanjem na aktivno tržište.

Revalorizacija se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana vrijednost ne razlikuje značajno od vrijednosti koja bi se utvrdila procjenom na dan bilansa stanja.

Prilikom revalorizacije nematerijalnih ulaganja revalorizuju se sva nematerijalna ulaganja koja pripadaju istoj grupi. Revalorizaciona rezerva stvorena po osnovu revalorizacije nematerijalnih ulaganja prenosi se na neraspoređenu dobit najkasnije na dan otuđenja sredstva.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji vrši se primjenom proporcionalnog metoda. Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja ne obračunava se amortizacija.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno poštena vrijednost umanjena za preostalu vrijednost. Nova procjena preostale vrijednosti vrši se na dan svake revalorizacije sredstava, korišćenjem cijena koje preovlađuju na taj dan.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka veća od EUR 500. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao. Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja koriguje se nabavna vrijednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema**

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, čiji korisni vijek trajanja je duži od godinu dana.

Ukoliko materijalno sredstvo ne ispunjava navedene uslove priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju za priznanje kao osnovno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja. Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po modelu revalorizacije, odnosno po fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadu amortizacije i ukupne naknadne gubitke zbog obezvrjeđenja.

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana vrijednost ne razlikuje značajno od vrijednosti koja bi se utvrdila da je primijenjen postupak iskazivanja po fer vrijednosti na dan bilansa stanja.

Procjenu fer vrijednosti nematerijalnih ulaganja vrši komisija za procjenu fer vrijednosti nematerijalnih ulaganja koju obrazuje izvršni direktor. Predsjednik te komisije mora biti ovlašćeni procjenjivač.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema koja pripadaju istoj grupi.

Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po fer vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj i na ispravci vrijednosti. Povećanja nastala prilikom revalorizacije se knjiže u korist revalorizacionih rezervi, osim za iznose za koje ta povećanja predstavljaju storniranje iznosa smanjenja vrijednosti, koja su po ranijim revalorizacijama bila utvrđene za ista sredstva i koja su, u ranijim periodima, bila priznata kao trošak, u kom slučaju se revalorizacijom utvrđeno povećanje knjiži u koristi bilansa uspjeha do iznosa do koga je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak. Smanjenje utvrđeno na osnovu revalorizacije na teret bilansa uspjeha u iznosima koji prelaze eventualne prethodne pozitivne efekte revalorizacije evidentirane u korist revalorizacionih rezervi.

Revalorizaciona rezerva stvorena po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme prenosi se na neraspoređenu dobit najkasnije na dan otuđenja sredstva.

U toku vijeka upotrebe sredstva, sa njegove revalorizacione rezerve prenosi se na neraspoređenu dobit ranijih godina iznos koji odgovara razlici između obračunate godišnje amortizacije i amortizacije koja bi bila obračunata da je za to sredstvo primijenjen troškovni model.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog metoda.

Prilikom obračuna amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme koristiće se sljedeći vijek trajanja i stope amortizacije:

Broj Klase/ Grupe	Konto	Naziv Klase/Grupe	Ukupan vijek (u godinama)	Stopa amortizacije u %
1	020	Zemljište	-	0.00
2	022	Gradjevinski objekti		
2.1.	022000	Poslovne i pogonske zgrade i drugi objekti od tvrdog materijala	100	1.00
2.2.	0222	Stanovi	100	1.00
2.3.	1223	Montažni objekti, vodovod i podzemni rezervoari	40	2.50
2.4.	0224	Sporedni gradjevinski objekti/konteneri, ograde, nadzemni rezervoari i sl./	25	4.00
3	0230	Šinska i drumska vozila		
3.1.	023001	Lokomotive	50	2.00
3.2.	023000	Teretni vagoni	50	2.00
3.3.	0230	Putnički vagoni i prtljažna kola	40	2.50
3.4.	0230	Šinska mehanizacija	40	2.50
3.5.	023002	Drumska vozila	10	10.00
4	0231	Mašine i oprema		
4.1.	0231	Mašine i druga proizvodna oprema	25	4.00
4.2.	023004	Informatička oprema	5	20.00
5	026	Alati, inventar i nameštaj		
6.1.	026000	Alati i inventar	10	10.00
6.2.	023003	Kancelarijski namještaj	20	5.00
7	0261	Muzejska i umjetnička sredstva	-	0.00

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nekretnina, postrojenja i oprema stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno poštena vrijednost umanjena za preostalu vrijednost. Preostala vrijednost se procjenjuje prema vrijednostima na dan nabavke.

Procjenu preostale vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme vrši posebna komisija koju obrazuje izvršni direktor.

Preostala vrijednost se utvrđuje i umanjuje osnovicu za obračun amortizacije u slučaju kada postoji jasna politika Društva da se sredstvo otudi prije isteka roka trajanja ili kada je vrijednost sredstva na kraju perioda korišćenja sredstva (vrijednost otpada) značajna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)**

Naknadni izdatak koji se odnosi na nekretnine, postrojenja i opremu nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost sredstva ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka veća od EUR 500. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao.

Takođe, ako je naknadni izdatak nastao pretežno po osnovu rada, potrošnog materijala i sitnijih rezervnih djelova taj izdatak se iskazuje kao tekući trošak održavanja.

Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme koriguje se nabavna vrijednost.

Ako je vijek trajanja ugrađenog dijela, priznatog kao naknadni izdatak različit od vijeka trajanja sredstva u koje je ugrađen, onda se taj dio vodi kao posebno sredstvo i amortizuje u toku korisnog vijeka trajanja.

Odstarnjeni dio se rashoduje po procijenjenoj vrijednosti ako nije moguće utvrditi njegovu knjigovodstvenu vrijednost.

Nekretnine, postrojenja i oprema koja su, prema MSFI 5 - Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju klasifikovana kao sredstva namijenjena prodaji na dan bilansa iskazuju se kao obrtna sredstva i procjenjuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima radi obavljanja djelatnosti priznaju se i iskazuju se na posebnom računu kao osnovna sredstva pod uslovom da su ispunjeni uslovi za priznavanje iz stava 1 ovog člana. Amortizacija ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima vrši se na osnovu procijenjenog vijeka korišćenja koji je utvrđen ugovorom sa vlasnikom tih sredstava.

3.3. Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od EUR 500.

3.4. Rezervni djelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se rezervni djelovi, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od EUR 500.

Takvi rezervni djelovi po ugradnji uvećavaju knjigovodstvenu vrijednost sredstva u koje su ugrađeni.

Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, iskazuju kao oprema na posebnom analitičkom kontu.

Rezervni djelovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana, prilikom ugradnje, iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3.5. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**3.5. Investicione nekretnine**

Investiciona nekretnina Društva je nekretnina (zemljište ili zgrade - ili dio zgrade) koje se drže radi ostvarivanja zarade od izdavanja ili radi uvećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog.

Početno mjerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nabavna vrijednost kupljene investicione nekretnine čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava uslove iz stava 3. ovog člana iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja investiciona nekretnina se iskazuje po poštenoj (fer) vrijednosti.

Poštena vrijednost investicione nekretnine je njena tržišna vrijednost - poštena vrijednost. Procjenu poštene vrijednosti investicione nekretnine vrši komisija za procjenu koju obrazuje izvršni direktor.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promjene fer vrijednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

Investicione nekretnine ne podliježu obračunu amortizacije.

Alternativni postupak za naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja: Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerenje investicione nekretnine vrši se po troškovnom modelu iz MRS 40 - Investiciona nekretnina, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja umanjenoj za ukupan iznos ispravki vrijednosti po osnovu amortizacije i ukupan iznos ispravki po osnovu obezvrjeđenja.

Amortizacija investicione nekretnine vrši se primjenom proporcionalnog metoda. Osnovicu za amortizaciju čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja umanjena za preostalu vrijednost.

Investicione nekretnine otpisuju se po godišnjoj stopi od 2% jer je procijenjeni korisni vijek upotrebe pedeset (50) godina.

3.6. Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namijenjeno prodaji u skladu sa MSFI 5 - Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju ako se njegova knjigovodstvena vrijednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3.5. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**3.6. Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju (Nastavak)**

Da bi sredstvo bilo priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji, pored navedenog uslova koji proističe iz definicije tog sredstva, potrebno je da budu ispunjeni još i sljedeći uslovi:

- sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i
- prodaja sredstva mora biti jako vjerovatna u roku od jedne godine od dana priznavanja kao sredstva namijenjenog prodaji. Ovaj uslov podrazumijeva da se sačini plan prodaje ili donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupaca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima,...).

Sredstvo koje otpisujemo (amortizovano), odnosno sredstvo čija je neotpisana (sadašnja, odnosno knjigovodstvena) vrijednost beznačajna neće biti priznata kao sredstvo namijenjeno prodaji.

Stalno sredstvo koje je priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji mjeri se (iskazuje) po nižem iznosu od: knjigovodstvene vrijednosti i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrijednost je sadašnja vrijednost iskazana u poslovnim knjigama. Fer (poštena) vrijednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmijenjeno, ili obaveza izmirena fer (poštena) vrijednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmijenjeno, tj. tržišna vrijednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Odmjeravaju se prema sadašnjoj visini, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.

3.7. Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju takođe, u okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja i ostali i dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja poštenu vrijednost nadokande koja je data za njih. Transakcioni troškovi uključuju se u početno mjerenje svih finansijskih sredstava.

U posebnim finansijskim iskazima matičnog Društva, ulaganja u zavisna Društva koja se obuhvataju u konsolidovanim finansijskim iskazima iskazuju se po metodu nabavne vrijednosti ili u skladu sa MRS 39 - Finansijski instrumenti, priznavanje i odmjeravanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**3.7. Dugoročni finansijski plasmani (Nastavak)**

Finansijska ulaganja raspoloživa za prodaju drže se tokom neodređenog vremenskog perioda i mogu se prodati zbog potreba likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama ili cijeni akcija. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju iskazuju se u okviru kapitala. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otuđe, kumulirane korekcije poštene vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobiti ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Društvo na svaki datum bilansiranja procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je došlo do obezvrjeđenja nekog finansijskog ulaganja. U tom slučaju kumulirani gubitak koji je bio priznat u okviru kapitala, knjiži se u okviru bilansa uspjeha, bez obzira što se dati finansijski plasman ne isknjižava iz bilansa stanja.

3.8. Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namijenjena su za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju osnovni i pomoćni materijal, koji će biti iskorišćen u procesu proizvodnje. Zalihe materijala računovodstveno se obuhvataju u skladu sa MRS 2 - Zalihe.

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti ako je niža. Zalihe materijala koji je proizveden kao sopstveni učinak Društva mjere se cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti ako je niža.

Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Procjenu neto prodajne vrijednosti materijala vrši posebna komisija koju obrazuje izvršni direktor. Obračun izlaza zaliha materijala vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

Utvrđivanje prosječne ponderisane cijene vrši se posle svakog novog ulaza materijala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3.5. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**3.9. Zalihe robe**

Zalihe robe mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Neto prodajna vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Procjenu neto prodajne vrijednosti robe vrši posebna komisija koju obrazuje izvršni direktor.

Utvrđivanje neto prodajne vrijednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno. Obračun izlaza zaliha robe vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

3.10. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu prodaje robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture.

Indirektan otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti vrši se kod potraživanja od kupaca kod kojih je od roka za naplatu prošlo najmanje šesdeset (60) dana.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti na predlog Komisije za popis donosi Odbor direktora.

Direktan otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda vrši ukoliko je nenaplativost izvjesna i dokumentovana - preduzeće nije uspjelo sudskim putem da izvrši njihovu naplatu i potraživanje je prethodno bilo uključeno u prihode Društva.

Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca na predlog Komisije za popis donosi Odbor direktora Društva.

Kratkoročni finansijski plasmani i hartije od vrijednosti kojima se trguje iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, ne uzimajući u obzir namjeru Društva da ih drži do roka dospjeća, plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje, odnosno koje su kupljene radi dalje prodaje iskazuju se po fer (tržišnoj) vrijednosti. Efekti promjene fer (tržišne) vrijednosti obuhvataju se kao rashodi i prihodi perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.11. Obaveze

Obavezama se smatraju dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih iskaza.

Obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovorenu obavezu:

predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom Društvu ili razmjene finansijskih instrumenata sa drugim Društvom pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana sastavljanja finansijskih iskaza.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih iskaza iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja Društva mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštnu vrijednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih obaveza.

Nakon početnog priznavanja Društva mjeri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti, osim obaveze koje se drže radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje mjeri po poštnoj vrijednosti.

Obaveze u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom procjenjuju se na dan sastavljanja finansijskih iskaza po srednjem kursu strane valute na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Razlike koje se tom prilikom obračunaju obuhvataju se kao rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i sl. vrši direktnim otpisivanjem.

3.12. Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje priznaje se kada:

- Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i
- iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Ukoliko nijesu ispunjeni ovi uslovi rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja Društva, rezervisanja za penzije i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi, radi njihovog izmirenja i koji se mogu pouzdano procijeniti (na pr. sporovi u toku), kao i rezervisanje za izdate garancije i druga jemstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**3.12. Dugoročna rezervisanja (Nastavak)**

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Tamo gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potreban za izmirenje obaveze.

Zbog vremenske vrijednosti novca, rezervisanja u vezi sa odlivima koji nastaju odmah posle dana bilansa stanja štetnija su od onih gdje odlivi gotovine u istom iznosu nastaju kasnije. Rezervisanja se, dakle, diskontuju, tamo gdje je učinak značajan.

Diskontna stopa je stopa prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procjene budućih tokova gotovine korigovane.

3.13. Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prilhode od uobičajenih aktivnosti Društva i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti Društva su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od doprinosa i članarina, drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nijesu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke (na pr. one što proističu iz revalorizacije utrživih vrijednosnih papira). Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Različite vrste sredstava mogu da budu primljene ili uvećane preko prihoda; primjeri uključuju gotovinu, potraživanja i robu i usluge koje su primljene u zamjenu za isporučene proizvode i usluge. Prihodi mogu nastati iz izmirenja obaveza. Na primjer, Društvo može da isporuči robu i pruži usluge radi izmirenja obaveza po osnovu otplate preostalog duga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3.5. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.13. Prihodi i rashodi (Nastavak)

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke. Troškovi koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva uključuju rashode direktnog materijala i robe i druge poslovne rashode (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi pravnog lica nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definicije rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nijesu po svojoj prirodi drugačiji od drugih rashoda.

Gubici uključuju, na primjer, one koji su posledica katastrofa, kao što su požar i poplava, ali i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava. Definicija rashoda, takođe, uključuje nerealizovane gubitke, na primjer, one proizašle iz efekata porasta kursa strane valute u vezi sa zaduživanjem Društva u toj valuti. Kada se gubici priznaju u bilansu uspjeha, prikazuju se posebno, zbog toga što je saznanje o njima korisno za donošenje ekonomskih odluka. Gubici se obično prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

3.14. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja u skladu sa MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj su kapitalizovani. Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja direktno pripisani sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojim je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za upotrebu), kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti ili cijene koštanja tog sredstva. Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja vrši se u skladu sa MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja. Samo troškovi pozajmljivanja koji su nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavnu vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije i posle perioda kapitalizacije priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

3.15. Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno nepokrivenog gubitka ranijih godina, na način utvrđen MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 2% ukupnih prihoda.

Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

3.16. Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja Društva u skladu sa MRS 21 - Efekti promjena deviznih kursa je EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. PRIHODI OD PRODAJE

Poslovni prihodi:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Prihodi od prodaje usluga	6,031,121	6,673,946
Ostali poslovni prihodi	5,913	29,024
Ukupno za godinu završenu 31.12.	6,037,034	6,702,970

Poslovni prihodi koji u 2014. godini iznose EUR 6,037,034 (u 2013. godini EUR 6,702,970), odnose se na:

Prihodi od prodaje usluga:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Prihodi od izvršenih usluga prevoza u međunarodnom saobraćaju	3,600,115	3,493,883
Prihodi od centralnog obračuna po osnovu prevoza	2,211,444	2,283,005
Prihodi od izvršenih usluga prevoza u unutrašnjem saobraćaju	22,752	268,136
Prihodi od zakupa kola	-	8,799
Prihodi od uvrštavanja kola	5,100	171,664
Prihodi od opravke vagona	12,556	18,562
Prihodi od kolske najamnine-RIV	131,111	283,277
Prihodi od prodaje obrazaca	304	866
Prihodi od ostalih usluga- angažovanje lokomotiva, manevri i drugo	47,739	190,754
Ukupno za godinu završenu 31.12.	6,031,121	6,673,946

Ostali poslovni prihodi koji u 2014. godini iznose EUR 5,913 (u 2013. godini EUR 29,024), odnose se na:

Ostali poslovni prihodi:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Prihodi od kazni radnika	2,240	25,374
Prihodi od otkupa dokumentacije i drugo	3,673	3,650
Ukupno za godinu završenu 31.12.	5,913	29,024

5. TROŠKOVI MATERIJALA

Struktura troškova materijala:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi goriva i energije	788,050	861,974
Troškovi rezervnih djelova i ostalog materijala	195,839	150,141
Ukupno za godinu završenu 31.12.	983,889	1,012,115

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	2,608,745	2,633,625
Troškovi naknada po ugovoru o djelu	3,304	3,604
Troškovi naknada upravnog odbora	24,840	25,665
Ostali lični rashodi	132,233	270,072
Ukupno za godinu završenu 31.12.	2,769,122	2,932,966

Ostali lični rashodi, koji u 2014. godini iznose EUR 132,233 (u 2013. godini EUR 270,072), odnose se na troškove dnevnica, smještaja i prevoza na službenom putu u zemlji i inostranstvu u ukupnom iznosu od EUR 31,315, troškove isplata po kolektivnom ugovoru u iznosu od EUR 30,825, troškove jubilarnih nagrada i zimnica u iznosu od EUR 48,346, otpremnina za odlazak u penziju u iznosu od EUR 11,656 i ostali rashodi u ukupnom iznosu od EUR 10,091.

7. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i rezervisanja:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi amortizacije	851,901	898,760
Troškovi rezervisanja za zaposlene	8,530	34,630
Ukupno za godinu završenu 31.12.	860,431	933,390

Ukupni troškovi amortizacije za 2014. godinu u iznosu od EUR 851,901 (2013. godine EUR 898,760) sadrže amortizaciju obračunatu u skladu sa Napomenom 3.2.

Troškovi rezervisanja koji su u 2014. godini iskazani u iznosu od EUR 8,530 (2013. godini EUR 34,630) se odnose na rezervisanja po osnovu jubilarnih nagrada i otpremnina izvršena u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 19 - "Beneficije zaposlenima". Knjigovodstveno evidentiranje troškova rezervisanja izvršeno je na osnovu elaborata koji je sačinio aktuar.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

8. OSTALI POSLOVNI RASHODI

Struktura ostalih poslovnih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi usluga održavanja	721,068	943,953
Troškovi zakupnina	861,002	863,828
Troškovi premije osiguranja	81,840	85,549
Troškovi transportnih i PTT usluga	29,195	25,884
Troškovi članarina	16,931	33,199
Troškovi neproizvodnih usluga	52,693	40,945
Troškovi platnog prometa	16,535	15,438
Troškovi špedicije	12,272	5,605
Troškovi reklame i propagande	-	3,076
Ostali nematerijalni troškovi	38,045	39,779
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	1,829,581	2,057,256

Ostali nematerijalni troškovi koji u 2014. godini iznose EUR 38,045 (2013. godini EUR 39,779), odnose se na troškove sponzorstva i pomoći u iznosu od EUR 12,250, troškove pomoći - prenosa sredstava sindikatu u iznosu od EUR 8,430, sudske troškove i troškove vještačenja u iznosu od EUR 3,220 i druge nematerijalne troškove koji iznose EUR 14,145.

9. FINANSIJSKI RASHODI

Struktura finansijskih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Rashodi od kamata	96,188	110,817
Negativne kursne razlike	-	-
Ostali finansijski rashodi	-	42
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	96,188	110,859

Rashodi od kamata koji u 2014. godini iznose EUR 96,188 (2013. godini EUR 110,817) odnose se na troškove zateznih kamata po osnovu neizmirenih obaveza prema ino-željeznicima u iznosu od EUR 93,406 i troškove subvencionirane kamate u iznosu od EUR 2,782.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

10. OSTALI PRIHODI

Struktura ostalih prihoda:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Prihodi od prodaje osnovnih sredstava	50	-
Prihodi od usklađivanja	-	177,286
Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda	50,414	-
Naplaćena otpisana potraživanja	39,766	50,295
Ukupno za godinu završenu 31.12.	90,230	227,581

Ostali prihodi koji u 2014. godini iznose EUR 90,230 (u 2013. godini EUR 227,581) odnose se na naplaćena otpisana potraživanja od „DIB BUČJE” Podgorica u iznosu od EUR 39,766 i na prihode usklađivanja sa ino upravama u iznosu od EUR 50,414.

11. OSTALI RASHODI

Struktura ostalih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Rashodi iz ranijih godina	36,598	29,519
Otpis potraživanja	-	-
Rashodi po osnovu usklađivanja	1,302,910	-
Rashodi po osnovu rashodovanja alata i sitnog inventara	-	35,469
Ostali nepomenuti rashodi	2,039	-
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme	1,424	-
Ukupno za godinu završenu 31.12.	1,342,971	64,988

Rashodi iz ranijih godina koji u 2014. godini iznose EUR 36,598 (u 2013. godini EUR 29,519) uglavnom se odnose na rashode zateznih kamata ino-željeznica obračunatih u 2013. godini i korekcije određenih naloga iz 2013. godine.

Rashodi po osnovu usklađivanja u iznosu od EUR 1,302,910 odnose se na procjenu imovine svakog pojedinačnog sredstva u slučajevima kada je procijenjena vrijednost u izvještaju o procjeni manja od knjigovodstvene vrijednosti što je evidentirano kao negativni efekat revalorizacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine
Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2014. godine:

Iznosi u EUR	Građevinski objekti	Oprema	Investicije u toku	Avansi za opremu	Sitan inventar	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Stanje na početku 2014. godine	354,707	62,393,665	35,972	-	5,563	62,789,907
Povećanje u toku 2014. godine	-	614,339	103,866	-	-	718,205
Smanjenje u toku 2014. godine	-	(7,086,520)	-	-	-	(7,086,520)
Prenos na tekuće održavanje	-	-	-	-	-	-
Prenos sa/na	-	-	(18,502)	-	-	(18,502)
Stanje na dan 31.12.2014. godine	354,707	55,921,484	121,336	-	5,563	56,403,090
Ispravka vrijednosti						
Stanje na početku 2014. godine	28,988	43,304,695	-	-	4,578	43,338,261
Procjena 2014. Godine	(17,901)	(7,313,307)	-	-	-	(7,331,208)
Amortizacija za tekuću godinu	1,773	849,947	-	-	181	851,901
Stanje na dan 31.12.2014. godine	12,860	36,841,335	-	-	4,759	36,858,954
Sadašnja vrijednost 31.12.2014.	341,547	19,080,449	121,336	-	804	19,544,136
Sadašnja vrijednost 31.12.2013.	325,719	19,088,970	35,972	-	985	19,451,646

Redovan godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2014. godine izvršen je u skladu sa Uputstvom o popisu, a na osnovu Odluke Društva o popisu broj 7028/5 od 14.11.2014. godine. U februaru 2015. godine, Centralna popisna komisija je izdala Elaborat o izvršenom popisu broj 843. Usaglašavanjem popisanog stanja sa knjigovodstvenim stanjem nijesu utvrđene razlike.

Građevinski objekat (poslovne prostorije) i najveći dio opreme Društvo je preuzelo na osnovu diobenog bilansa nastalog osnivanjem tj. restrukturiranjem putem odvajanja od matičnog društva ŽPCG.

Društvo za građevinski objekat (poslovnu zgradu) posjeduje posjedovni (vlasnički) list.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

13. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura finansijskih plasmana:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Stambeni krediti dati zaposlenima	276,249	276,493
Ukupno na dan 31.12.	276,249	276,493

Ostali dugoročni finansijski plasmani koji na dan 31.12.2014. godine iznose EUR 276,249 (na dan 31.12.2013. godine EUR 276,493), se odnose na stambene kredite date zaposlenima u periodu 2008. - 2013. godine.

14. ZALIHE

Struktura zaliha:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Rezervni djelovi	217,857	216,360
Materijal, gorivo i mazivo	16,645	11,736
Ukupno na dan 31.12.	234,502	228,096

15. POTRAŽIVANJA

Struktura potraživanja:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Potraživanja od kupaca ino-uprave	1,834,612	1,671,014
Potraživanja od kupaca u zemlji	142,712	226,781
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	983,510	693,182
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(225,871)	(265,637)
Svega potraživanja od kupaca	2,734,963	2,325,340
Ostala potraživanja	91,845	48,634
Ukupno na dan 31.12.	2,826,808	2,373,974

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

15. POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Struktura potraživanja od kupaca:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Željeznica Srbije	1,345,762	1,160,519
Rail Cargo Hungaria	304,051	326,774
Željeznički prevoz Crne Gore	1,674	-
Mosolf Automotive	189,181	358,024
Geogradnja	90,043	90,043
Merkator- DS	84,033	84,033
Željeznica Albanije	78,089	73,865
Panšped Novi Sad	15,992	91,716
Alumina DOO	7,918	21,416
Željeznice Republike Srpske	80,610	47,662
DIB Bučje	-	39,766
Transjug Beograd	33,110	33,110
Željezara Nikšić	18,539	18,539
Željeznice Njemačke	17,272	17,272
Željeznička infrastruktura AD Podgorica	525	525
»16. februar«	8,766	13,699
Ostali kupci	685,269	214,014
Ukupno bez ispravke vrijednosti	2,960,834	2,590,977
Ispravka vrijednosti	(225,871)	(265,637)
Ukupno na dan 31.12.	2,734,963	2,325,340

16. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Depoziti do 3 mjeseca	473,999	324,000
Novčana sredstva na tekućim žiro računima	351,043	228,548
Devizni žiro-račun	42,379	150,497
Blagajna-stanična	7,341	7,712
Ukupno na dan 31.12.	874,762	710,757

Društvo finansijsko poslovanje obavlja preko "Crnogorske komercijalne banke" AD, Podgorica i "Prve banke" AD, Podgorica. Depoziti do 3 mjeseca koji sa stanjem na dan 31.12.2014. godine iznose EUR 473,999 se odnose na oročena sredstva po osnovu više ugovora kod "Crnogorske komercijalne banke" AD, Podgorica i "Prve banke" AD, Podgorica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine
Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST I AVR

Struktura poreza na dodatu vrijednost i AVR:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Potraživanje za više plaćeni PDV	190,217	123,532
Unaprijed plaćeni troškovi	80,140	63,324
Razgraničeni PDV	3,708	-
Ukupno na dan 31.12.	274,065	186,856

Unaprijed plaćeni troškovi koji sa stanjem na dan 31.12.2014. godine iznose ukupno EUR 80,140 (na dan 31.12.2013. godine EUR 63,324) odnose se na unaprijed plaćene premije osiguranja.

18. KAPITAL

Struktura kapitala:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Akcijski kapital	17,463,668	17,463,668
Rezerve	106,338	1,193,161
Revalorizacione rezerve	2,181,481	-
Neraspoređena dobit / gubitak	(3,086,907)	(2,297,092)
Ukupno na dan 31.12.	16,664,580	16,359,737

Promjene na kapitalu prikazane su u Iskazu o promjenama na kapitalu - strana 6.

Prema izvodu iz CDA struktura akcionara na dan 31.12.2014. godine je sledeća:

	Broj akcija	Učešće u %
Država Crna Gora	2,853,947	85.44
Fizička lica	131,960	3.95
HB-Zbirni kastodi račun 3	127,695	3.82
Fond zajedničkog ulaganja TREND	80,503	2.41
Republički fond PIO	51,442	1.54
MONTE INVEST	32,631	0.97
CK-Zbirni kastodi račun 9	29,613	0.88
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	20,512	0.61
Ostala pravna lica i kastodi računi	11,811	0.38
Stanje na dan 31.12.	3,340,114	100

Akcijski kapital je podijeljen na 3,340,114 akcija nominalne vrijednosti EUR 5.228464.

Zakonom o hartijama od vrijednosti definisano je da su hartije od vrijednosti dematerijalizovane i postoje u obliku elektronskog zapisa u kompjuterskom sistemu Centralne Depozitarne Agencije. Izvod iz registra Centralne Depozitarne Agencije je jedini i isključivi dokaz o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. KAPITAL (Nastavak)

Rezerve koje su sa stanjem na dan 31.12.2014. godine iskazane u iznosu od EUR 106,337 (na dan 31.12.2013. godine EUR 1,193,161) odnose se na rezerve koje su formirane u prethodnom periodu iz neraspoređene dobiti u ukupnom iznosu od EUR 106,337 i odnose se na rezerve za stambeni fond.

19. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja na dan 31.12.2014. godine iznose EUR 188,742 (na dan 31.12.2013. godine EUR 161,821) i odnose se na rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenih izvršena u skladu sa zahtjevima MRS 19 - "Beneficije zaposlenima" (vidi Napomenu 7).

20. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze na dan 31.12.2014. godine iznose EUR 0.

21. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Primljeni depoziti	15,000	-
Obaveze prema ino-željeznicama	4,057,682	3,927,934
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	1,388,665	1,297,633
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	62,265	136,576
Svega obaveze prema dobavljačima	5,523,612	5,362,143
Ostale obaveze	28	191
Ukupno na dan 31.12.	5,523,640	5,362,334

Na osnovu Zaključka Odbora direktora Društva, sa sjednice održane 01.03.2013. godine, Društvo je dana 05.03.2013. godine izvršilo povraćaj finansijske dokumentacije - faktura za 2012. godinu dobavljaču AD „Održavanje željezničkih voznih sredstava“ Podgorica (u daljem tekstu: OŽVS) na sravnjenje zbog toga što iste nijesu usaglašene sa Ugovorom i Zaključcima Direkcije za željeznice. Na osnovu navedenog, računovodstvena služba Društva je sa stanjem na dan 31.12.2012. godine izvršila korekcije u knjigovodstvenim evidencijama tj. umanjila obavezu prema dobavljaču OŽVS za iznos od EUR 340,482 i umanjilo troškove održavanja voznih sredstava za iznos od EUR 291,010 kao i stvorila rezervisanje za obavezu po iskorišćenom ulaznom PDV u iznosu od EUR 49,472.

Rukovodstvo OŽVS je dana 06.03.2013. godine dostavilo dopis broj 629 u kojem ističe da ne prihvata povraćaj faktura za 2012. godinu i samim tim i sprovedene korekcije u knjigovodstvu Društva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

21. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (Nastavak)

U poslovnim knjigama Društva u 2014. godini nije došlo do korekcije Zaključka Odbora direktora od 01.03.2013. godine vezano za umanjenje obaveza prema dobavljaču AD Održavanje željezničkih voznih sredstava Podgorica, a koji je i u 2013. godini ispostavljao finansijsku dokumentaciju - fakture, na osnovu stvarno realizovanih normi časove.

Struktura obaveza prema dobavljačima:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Željeznica Srbije	2,995,636	2,714,250
Željeznica Austrije	292,261	415,370
Željeznička infrastruktura Crne Gore	649,875	740,569
Željeznica Mađarske	234,184	203,391
Željeznica Hrvatska	148,911	170,497
Željeznica Rumunije	95,576	87,067
Češke drahy (putnici)	-	67,168
Lovćen osiguranje AD Podgorica	157,013	146,058
Željeznica Slovačke	51,097	60,594
Željeznica Češke	4,227	17,556
Željeznica Poljske	-	-
Održavanje željezničkih voznih sredstava AD Podgorica	434,473	325,058
Željeznica BiH	64,285	51,209
BDZ Cargo	43,188	42,806
Jugopetrol AD Kotor	1,149	22,896
Slovenačke željeznice	20,148	37,043
Željeznica Njemačke	27,376	26,884
S.C. Reloc S.A. Cralova	-	59,136
Min Holding	4,026	55,026
Kuglex Trade	30,000	23,828
Željeznički prevoz Crne Gore AD Podgorica	76,333	-
Ostali dobavljači	178,854	95,737
Primljeni depoziti	15,000	-
Ukupno na dan 31.12.	5,523,612	5,362,143

22. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

Ostale kratkoročne obaveze i PVR:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Obaveze po osnovu neto zarada i naknada zarada	123,597	113,070
Obaveze po osnovu porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	70,247	-
Obaveze po osnovu doprinosa na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	132,087	156,640
Obaveze po osnovu doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	84,796	-
Obaveze po osnovu premije osiguranja	-	-
Ostale obaveze	34,433	5,372
Pasivna vremenska razgraničenja	-	-
Ukupno na dan 31.12.	445,160	275,082

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. KRATKOROČNA REZERVISANJA

Struktura kratkoročnih rezervisanja:	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
Rezervisanja po osnovu sudskih sporova	120,000	120,000
Rezervisanja za procjene RIV	44,631	
Kratkoročna rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenih	10,664	34,142
Rezervisanje po osnovu pogrešno iskorišćenog ulaznog PDV	49,472	49,472
Ukupno na dan 31.12.	224,767	203,614

24. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Tokom godine Društvo je obavljalo transakcije sa povezanim pravnim licima u kojima je Država Crna Gora većinski vlasnik kapitala. Značajnije transakcije, koje se odnose na redovno poslovanje, sa odgovarajućim saldima na dan 31.12.2014. godine su prikazane u sledećoj tabeli:

Pravna lica	(Iznosi u EUR)	
	2014.	2013.
AD „Održavanja željezničkih vozničkih sredstava” Podgorica		
Investiciono održavanje	-	-
Troškovi održavanja vozničkih sredstava	616,756	847,823
Obaveze prema dobavljaču sa stanjem na dan 31.12.	434,473	325,057
„Željeznički prevoz” AD, Podgorica		
Prihodi od prodaje usluga	35,523	166,755
Troškovi po raznim osnovama	85,239	98,469
Obaveza prema dobavljaču sa stanjem na dan 31.12.	76,333	
Potraživanja od kupca sa stanjem na dan 31.12.	1,674	16,261
„Željeznička infrastruktura” AD, Podgorica		
Prihodi od prodaje usluga	56,616	42,443
Troškovi zakupa trasa i visokog napona	1,386,239	1,241,608
Potraživanja od kupaca sa stanjem na dan 31.12.	525	525
Obaveza prema dobavljaču sa stanjem na dan 31.12.	649,875	740,569

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. godine
Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

25. PROCJENA IMOVINE 2014. GODINE

Shodno preporukama nezavisnih revizora iznijetim u izvještajima za poslovnu 2012. i 2013. godinu, kao i u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Zakonom o računovodstvu i reviziji važećim u Crnoj Gori, u nastojanju da finansijski iskazi Društva ne sadrže materijalne greške u finansijskim iskazima, poslovodstvo je donijelo odluku o izradi Izvještaja o procjeni imovine Društva sa stanjem na dan 1. jul 2014. godine.

Izvještaj o procjeni imovine Društva imao je za cilj usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine sa procijenjenom, odnosno "fer tržišnom vrijednošću" sa stanjem na dan 1. jul 2014. godine.

Za sve pojedinačne pozicije sredstava koje su bile predmet procjene, izvršena je procjena sljedećih parametara: nabavne vrijednosti, preostale (sadašnje) vrijednosti, rezidualne vrijednosti, osnovice za amortizaciju, vijeka upotrebe i preostalog vijeka upotrebe. Izvršena je, između ostalog, detaljna detekcija stanja i tehničke ispravnosti svakog pojedinačnog voznog sredstva, utvrđena godina izvršene revizije, kao i perioda u kojem će vozno sredstvo biti u voznom stanju bez vršenja revizije.

Kako je vršena procjena imovine svakog pojedinačnog sredstva, te kako je procijenjena vrijednost pojedinačnih sredstava u nekim slučajevima veća, a u nekim slučajevima manja od knjigovodstvene vrijednosti, u izvještaju o procjeni evidentirani su i pozitivni i negativni efekti revalorizacije.

Shodno osnovnim principima međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS 16 - „Nekretnine, postrojenja i oprema“), kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat revalorizacije, to povećanje se evidentira kao revalorizaciona rezerva, a u slučaju kada se računovodstvena vrijednost sredstva smanji usljed revalorizacije, to smanjenje treba priznati kao rashod.

26. SUDSKI SPOROVI I POTENCIJALNE OBAVEZE

Ukupno rezervisanje, po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, u iskazu o finansijskoj poziciji Društva na dan 31.12.2014. godine iznosi EUR 120,000. U 2014. godini nije došlo do realizacije sudskih odluka po utuženim predmetima što bi iziskivalo korekciju procjene rizika za 2015. godinu, a samim tim i promjenu na poziciji rezervisanja po tom osnovu.

27. DOGAĐAJI NAKON BILANSA STANJA

Početakom 2015. godine usaglašeni su odnosi sa ino upravama HŽ CARGO (Hrvatska) i RCH (Mađarska). U toku je usaglašavanje sa Željeznicama Srbije, Željeznicama Bugarske i CFR MARFA Rumunija. Značajni dio obaveza koje su usaglašene se odnosio na period kada je Željeznica Crne Gore funkcionisala kao jedinstven sistem što je iziskivalo dodatni napor u realizaciji ovih aktivnosti.

Početakom 2015. godine Društvo je nastavilo sa redovnim izmirenjem tekućih obaveza prema povezanim pravnim licima („Željeznička infrastruktura“ AD, Podgorica, „Željeznički prevoz“ AD, Podgorica, AD „Održavanje željezničkih vozni sredstava“ Podgorica).

Intenzivirale su se aktivnosti na naplati potraživanja koja su se odnosila na saldo na 31.12.2014. godine. U prva dva mjeseca 2015. godine Željezara Smederevo doo izmirila je znatan dio svojih obaveza iz 2014. godine u ukupnom iznosu od EUR 425,125.

BDO d.o.o. Podgorica
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 106
81000 Podgorica
Montenegro
Tel: +382 20 228 449
Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

